

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

*Traducere neoficială a variantei engleze a hotărârii,
efectuată de către asociația obștească „Juriștii pentru drepturile omului”*

SECȚIA A PATRA

CAUZA ERMICEV c. MOLDOVEI

(Cererea nr. 42288/02)

HOTĂRÂRE

STRASBOURG

8 august 2006

DEFINITIVĂ

08/11/2006

*Această hotărâre va deveni definitivă în modul stabilit de articolul 44 § 2 al
Convenției. Ea poate fi subiect al revizuirii editoriale.*

În cauza Ermicev c. Moldovei,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secțiunea a Patra), întrunită în cadrul unei camere compuse din:

Sir Nicolas BRATZA, *Președinte*,

DI J. CASADEVALL,

DI G. BONELLO,

DI M. PELLONPÄÄ,

DI K. TRAJA,

DI S. PAVLOVSKI,

DI J. ŠIKUTA, *judcători*,

și dl T. L. EARLY, *Grefier al Secțiunii*,

Deliberând la 4 iulie 2006 în ședință închisă,

Pronunță următoarea hotărâre, care a fost adoptată la acea dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află cererea (nr. 42288/02) depusă împotriva Republicii Moldova la Curte, în conformitate cu prevederile articolului 34 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale („Convenția”), de către un cetățean al Republicii Moldova, dl Alexandru Ermicev („reclamantul”), la 11 noiembrie 2002.

2. Reclamantul a fost reprezentat de către dl A. Gavrița, avocat din Chișinău. Guvernul Republicii Moldova („Guvernul”) a fost reprezentat de către Agentul său, dl V. Pârlog.

3. Reclamantul a pretins, în special, că dreptul său la un proces echitabil și dreptul la respectul bunurilor sale au fost încălcate ca urmare a casării unei hotărâri judecătorești irevocabile pronunțată în favoarea sa.

4. Cererea a fost repartizată Secțiunii a Patra a Curții (articolul 52 § 1 al Regulamentului Curții).

5. La 18 mai 2004, o Cameră din cadrul acelei Secțiuni a decis să comunice Guvernului cererea. În conformitate cu articolul 29 § 3 al Convenției, ea a decis să examineze fondul cererii concomitent cu admisibilitatea ei.

ÎN FAPT**I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI**

6. Reclamantul s-a născut în 1960 și locuiește în Chișinău.

7. În anul 2000, reclamantul i-a împrumutat lui A. suma de 10,000 dolari SUA (USD). Atunci când A. a putut să-i restituie doar USD 2,500, ei au convenit, împreună cu T. (soția lui A. la acea dată) ca apartamentul lor să fie vândut reclamantului în scopul garantării rambursării, în rate, a datoriei rămase. Acordul (semnat la 10 noiembrie 2000) prevedea că, odată ce ratele vor fi achitate, reclamantul va vinde apartamentul înapoi lui T..

1. În conformitate cu acel acord, la 11 decembrie 2000, reclamantul a încheiat un contract de vânzare-cumpărare a apartamentului de la T.. Contractul conținea adresa și suprafața apartamentului și confirma că, înaintea încheierii contractului, reclamantul achitase suma integrală convenită de comun acord între părți, și anume suma de 96,720 lei moldovenești (MDL) (echivalentul la USD 7,818 la acea dată).

9. Conform contractului, fostul proprietar (T.) trebuia să elibereze apartamentul până la 1 aprilie 2001. Ca rezultat al neachitării de către A. a niciunei rate, reclamantul a solicitat familiei să elibereze apartamentul. Ei au refuzat și reclamantul a înaintat o acțiune judiciară în care a cerut evacuarea lor. La rândul său, T. a înaintat o cerere reconvențională, solicitând declararea nulă a contractului de vânzare-cumpărare, pe motiv că în realitate intenția ei a fost doar să garanteze, prin încheierea contractului, rambursarea datoriei soțului ei către reclamant.

10. La 11 iunie 2001, Judecătoria sectorului Centru a hotărât în favoarea reclamantului și a respins cererea reconvențională a lui T.. La 17 octombrie 2001, Tribunalul Chișinău a menținut hotărârea Judecătoriei sectorului Centru. La 7 februarie 2002, Curtea de Apel, de asemenea, a menținut această hotărâre. Această hotărâre a devenit irevocabilă și executorie.

11. T. s-a adresat mai multor autorități de stat (Președintelui, Guvernului, Parlamentului, etc.) cerând ajutorul lor în redeschiderea procedurilor. La 22 aprilie 2002, dl V. Mișin, Vice-președintele Parlamentului, s-a adresat Procurorului General, solicitând inițierea reexaminării cauzei la Curtea Supremă de Justiție. Scrisoarea a fost anexată la dosarul cauzei.

12. La 5 mai 2002, Procurorul General a înaintat un recurs în anulare prin care a solicitat casarea tuturor hotărârilor menționate mai sus și redeschiderea procedurilor. La 10 iulie 2002, Curtea Supremă de Justiție a admis recursul în anulare al Procurorului General și a dispus rejudecarea în întregime a cauzei de către prima instanță. Instanța a constatat că instanțele judecătorești ierarhic inferioare nu au acordat atenție suficientă faptului că reclamantul împrumutase soțului lui T. USD 10,000 și că T. încheiase contractul de vânzare-cumpărare a apartamentului cu intenția clară de a garanta rambursarea banilor, și nu de a-l vinde. În opinia Curții Supreme de Justiție, „totalitatea circumstanțelor menționate pune la îndoială temeinicia, legalitatea și echitatea hotărârilor adoptate în cauza dată”.

13. La 4 decembrie 2002, Judecătoria sectorului Centru a pronunțat o hotărâre în favoarea lui T. și a declarat contractul de vânzare-cumpărare nul

și fără efecte, respingând cererea reclamantului de evacuare. Această hotărâre a fost menținută la 12 februarie 2003 de către Tribunalul Chișinău și la 8 mai 2003 de către Curtea de Apel.

II. DREPTUL INTERN RELEVANT

14. Dreptul intern relevant a fost expus în hotărârea Curții în cauza *Roșca v. Moldova* (nr. 6267/02, 22 martie 2005, §§ 16-17).

ÎN DREPT

I. ADMISIBILITATEA PRETENȚIILOR

15. Reclamantul a pretins că casarea hotărârii irevocabile din 7 februarie 2002 a încălcat drepturile sale prevăzute în articolul 6 § 1 al Convenției și articolul 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție.

16. Curtea consideră că pretențiile reclamantului formulate în temeiul acestor două articole ridică chestiuni de drept care sunt suficient de serioase, încât determinarea lor să depindă de o examinare a fondului. Niciun alt temei pentru declararea lor inadmisibile nu a fost stabilit. Prin urmare, Curtea declară aceste pretenții admisibile. În conformitate cu decizia sa de a aplica articolul 29 § 3 al Convenției (a se vedea paragraful 5 de mai sus), Curtea va examina imediat fondul acestor pretenții.

II. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 6 § 1 AL CONVENȚIEI ȘI A ARTICOLULUI 1 AL PROTOCOLULUI NR. 1 LA CONVENȚIE

17. Reclamantul a pretins că, prin decizia Curții Supreme de Justiție din 10 iulie 2002, prin care a fost casată o hotărâre irevocabilă pronunțată în favoarea sa, a fost violat articolul 6 § 1 al Convenției.

Partea relevantă a articolului 6 § 1 este următoarea:

„Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public ... a cauzei sale de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî ... asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil ...”

18. În continuare, reclamantul a pretins că decizia Curții Supreme de Justiție din 10 iulie 2002 a avut ca consecință încălcarea dreptului său la protecția proprietății, garantat de articolul 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție, care prevede următoarele:

„Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru o cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.

Dispozițiile precedente nu aduc atingere dreptului statelor de a adopta legile pe care le consideră necesare pentru a reglementa folosința bunurilor conform interesului general sau pentru a asigura plata impozitelor ori a altor contribuții, sau a amenzilor.”

19. Guvernul a respins pretențiile reclamantului și a susținut că, după redeschiderea procedurilor, părțile au beneficiat de aceleași drepturi procedurale și că această redeschidere a fost justificată.

20. Curtea a constatat violări ale articolului 6 § 1 al Convenției și articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție în numeroase cauze ce au vizat chestiuni similare cu cele din această cauză (a se vedea, printre altele, *Brumărescu v. România* [GC], nr. 28342/95, §§ 61 și 74, ECHR 1999-VII și *Roșca v. Moldova*, nr. 6267/02, 22 martie 2005, §§ 29 și 32).

21. În urma examinării materialelor care i-au fost prezentate, Curtea notează că Guvernul nu a invocat niciun fapt sau argument capabil să o convingă să ajungă la o concluzie diferită în această cauză.

22. Luând în considerație jurisprudența sa cu privire la această chestiune, Curtea constată că, prin casarea hotărârii judecătorești irevocabile pronunțată în favoarea reclamantului, Curtea Supremă de Justiție i-a încălcat dreptul reclamantului la un proces echitabil, garantat de articolul 6 § 1 al Convenției, și dreptul la protecția proprietății, garantat de articolul 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție.

23. Prin urmare, a existat o violare a articolului 6 § 1 al Convenției și a articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție.

III. APLICAREA ARTICOLULUI 41 AL CONVENȚIEI

24. Articolul 41 al Convenției prevede următoarele:

„Dacă Curtea declară că a avut loc o violare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al Înantelor Părți Contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei violări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o satisfacție echitabilă”.

A. Prejudiciul material

25. Reclamantul a pretins USD 38,943 cu titlu de prejudiciu material suferit ca rezultat al casării deciziei irevocabile a Curții de Apel din 7 februarie 2002, din care suma de USD 34,147 reprezenta valoarea apartamentului la care a avut dreptul în baza acelei hotărâri, USD 4,680 reprezenta suma pe care el ar fi putut să o obțină în urma închirierii apartamentului și USD 731 constituia dobânda ratată la ultima sumă, calculată în baza ratei medii a dobânzii pe parcursul perioadei în cauză.

26. Reclamantul a mai susținut că, având în vedere faptul că el mai avea un alt apartament în Chișinău în care locuia, el ar fi putut închiria apartamentul litigios dacă hotărârea judecătorească irevocabilă ar fi fost executată la timp, și anume la 11 iunie 2001, și nu ar fi fost casată de către

Curtea Supremă de Justiție la 10 iulie 2002. Pentru a-și susține afirmațiile, reclamantul a prezentat copia de pe cartea sa de imobil, care confirma faptul că el locuia într-un alt apartament din Chișinău. De asemenea, el a prezentat două evaluări efectuate de către unul din principalii agenți imobiliari, prima evaluare datând din 4 octombrie 2005, conform căreia prețul de piață al apartamentului era USD 34,147 și, luând în considerație suprafața, amplasarea apartamentului și faptul că el nu fusese modernizat, chiria lunară a acestuia ar fi fost de USD 60 în 2001, USD 80 în 2002, 100 USD în 2003, 120 USD în 2004 și 150 USD în 2005.

27. Reclamantul a pretins că prețul plătit lui T. conform contractului din decembrie 2000 era prețul real al apartamentului. Drept dovadă a acestui fapt el a prezentat un certificat eliberat la 27 noiembrie 2000 de către organul cadastral, în care prețul apartamentului în cauză era estimat la MDL 21,708 (echivalentul a USD 1,763 la acea dată). El a susținut că prețurile la apartamente în Chișinău au crescut considerabil, fapt dovedit de cea de a doua evaluare a apartamentului, efectuată de către un agent imobiliar la 3 aprilie 2006, conform căreia valoarea de piață a apartamentului se ridicase în acea perioadă deja la MDL 500,000 (aproximativ USD 39,703). Mai mult, pretenția sa nu viza pierderea unei sume de bani, ci casarea unei hotărâri judecătorești irevocabile prin care reclamantul a fost declarat proprietarul apartamentului.

28. Guvernul nu a contestat caracterul rezonabil al prețului inițial plătit pentru procurarea apartamentului, nici valoarea de piață a acestuia confirmată prin evaluarea efectuată în 2005, și nici estimările mărimii chiriei efectuate de agentul imobiliar. El a susținut că reclamantul nu putea cere despăgubiri pentru faptul că a fost privat de posibilitatea de a închiria apartamentul, deoarece, conform deciziei irevocabile a Curții de Apel din 8 mai 2003, el nu era proprietarul acestuia. De asemenea, era important de remarcat că mărimea chiriei nu era stabilă și putea varia de la o lună la alta. În final, reclamantul nu a prezentat niciun document ce ar confirma suprafața exactă a apartamentului.

29. Curtea notează că, în conformitate cu hotărârea internă irevocabilă, reclamantul a fost recunoscut proprietar al unui apartament cu două odăi. Ca rezultat al casării acestei hotărâri, el a pierdut proprietatea asupra acestui apartament. Curtea consideră că reclamantului trebuie să i se acorde valoarea de piață a apartamentului. Reclamantul a prezentat o evaluare a apartamentului, pe care Guvernul nu a contestat-o. În consecință, Guvernul trebuie să-i plătească reclamantului suma de EUR 29,000.

30. Curtea consideră că reclamantul ar fi trebuit să sufere un prejudiciu material ca urmare a imposibilității de a închiria apartamentul. Este de remarcat faptul că reclamantul dispunea deja de o locuință și, astfel, este rezonabil a presupune că el ar fi încercat să închirieze apartamentul respectiv. Curtea nu este de acord cu argumentul Guvernului conform căruia nu există dovezi care ar confirma suprafața apartamentului reclamantului.

Aceasta este menționată clar în contractul de vânzare-cumpărare din 2000 și în evaluarea efectuată de către agentul imobiliar.

31. Atunci când face evaluarea sa, Curtea ia în considerație faptul că reclamantul, în mod inevitabil, ar fi suportat anumite întârzieri în găsirea chiriașilor potriviți și ar fi suportat anumite cheltuieli de întreținere a casei, precum și de plată a impozitelor.

32. Luând în considerație metodologia folosită în cauzele *Prodan v. Moldova*, nr. 49806/99, §§ 70-76, ECHR 2004-II (extrase) și *Popov v. Moldova* (nr. 2), nr. 19960/04, §§ 64-69, 6 decembrie 2005, și circumstanțele de mai sus, Curtea, hotărând în mod echitabil, acordă reclamantului suma de EUR 2,465 pentru chiria ratată.

B. Prejudiciul moral

33. Reclamantul a pretins USD 10,000 cu titlu de prejudiciu moral suferit ca rezultat al casării hotărârii judecătorești irevocabile pronunțată în favoarea sa. Reclamantul a susținut că casarea hotărârii irevocabile i-a cauzat suferință, stres și neliniște timp de cinci ani.

34. Guvernul a contestat suma pretinsă de către reclamant, susținând că acesta nu a adus dovezi suficiente pentru a-și susține pretențiile și că nu exista o legătură cauzală între violările pretinse și prejudiciul moral solicitat.

35. Curtea consideră că reclamantul trebuia să fi suferit un anumit stres și frustrare ca rezultat al casării hotărârii judecătorești irevocabile din 7 februarie 2002 și a imposibilității de a se folosi de apartamentul său timp de mai mult de patru ani. Ea acordă reclamantului EUR 2,000 cu titlu de compensații pentru prejudiciul moral.

C. Costuri și cheltuieli

36. De asemenea, reclamantul a pretins EUR 1,406 cu titlu de costuri și cheltuieli suportate în fața Curții, din care EUR 1,380 o constituiau onorariile de reprezentare, iar restul sumei - cheltuielile de evaluare a apartamentului.

37. În susținerea pretențiilor sale cu privire la onorariile de reprezentare, reclamantul a expediat Curții copia contractului semnat cu avocatul său la 1 iunie 2003, în conformitate cu care onorariul perceput pe oră era de EUR 60. Conform unei anexe la contract, semnată la 4 octombrie 2005, avocatul a lucrat asupra cauzei douăzeci și trei de ore și, astfel, suma datorată a fost de EUR 1,380. În ceea ce privește cheltuielile de evaluare a apartamentului, reclamantul a prezentat Curții o copie a chitanței respective.

38. Guvernul nu a fost de acord cu sumele pretinse. Potrivit Guvernului, suma pretinsă de reclamant pentru reprezentare a fost prea mare în raport cu salariul mediu lunar în Republica Moldova și taxele oficiale plătite de stat avocaților din oficiu. Făcând o evaluare în baza regulilor aplicabile în

Republica Moldova la reprezentarea din oficiu, Guvernul a susținut că reclamantul nu poate pretinde decât EUR 23 pentru onorarii de reprezentare.

39. Curtea reamintește că pentru ca costurile și cheltuielile să fie rambursate în temeiul articolului 41, trebuie stabilit faptul dacă ele au fost realmente angajate, necesare și rezonabile ca mărime (a se vedea, spre exemplu, *Amihalachioaie v. Moldova*, nr. 60115/00, § 47, ECHR 2004-III).

40. Curtea notează că reprezentantul reclamantului nu a prezentat observații cu privire la admisibilitatea și fondul cererii, dar numai pretențiile de satisfacție echitabilă. În consecință, ea decide să aloce reclamantului EUR 300 cu titlu de costuri de reprezentare.

C. Dobânda de întârziere

41. Curtea consideră că este corespunzător ca dobânda de întârziere să fie calculată în dependență de rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană, la care vor fi adăugate trei procente.

DIN ACESTE MOTIVE, CURTEA, ÎN UNANIMITATE,

1. *Declară* admisibilă pretenția cu privire la articolul 6 § 1 al Convenției și articolul 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție;
2. *Hotărăște* că a existat o violare a articolului 6 § 1 al Convenției;
3. *Hotărăște* că a existat o violare a articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție;
4. *Hotărăște* că statul pârât trebuie să plătească reclamantului în termen de trei luni de la data la care hotărârea devine irevocabilă, în conformitate cu articolul 44 § 2 al Convenției, următoarele sume care urmează să fie convertite în valuta națională a statului pârât conform ratei aplicabile la data executării hotărârii:
 - (a) EUR 29,000 (douăzeci și nouă mii euro), ce reprezintă valoarea de piață a apartamentului;
 - (b) EUR 2,465 (două mii patru sute șaiszeci și cinci euro) cu titlu de prejudiciu material;
 - (c) EUR 2,000 (două mii euro) cu titlu de prejudiciu moral;
 - (d) EUR 300 (trei sute euro) cu titlu de costuri și cheltuieli;
 - (e) orice taxă care poate fi percepută la sumele de mai sus;
 - (f) că, de la expirarea celor trei luni menționate mai sus până la executarea hotărârii, urmează să fie plătită o dobândă la sumele de mai sus egală cu rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca

Centrală Europeană pe parcursul perioadei de întârziere, plus trei procente;

5. *Respinge* restul pretențiilor reclamantului cu privire la satisfacția echitabilă.

Redactată în limba engleză și comunicată în scris la 8 august 2006, în conformitate cu articolul 77 §§ 2 și 3 al Regulamentului Curții.

T.L. EARLY

Grefier

Președinte

Nicolas BRATZA